

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

อิสลามให้ความสำคัญกับจริยธรรมอย่างมาก เพราะถือว่า จริยธรรมเป็นเรื่องที่จำเป็นและสำคัญยิ่งต่อความสงบยั่งยืนของสังคม พฤติกรรมของมนุษย์เชื่อมโยงผูกติดกับอุปนิสัยภายในเสมอ เสมือนดั่งความสัมพันธ์ของ กิ่งก้านสาขาของต้นไม้ที่มีต่อรากไม้ซึ่งซ่อนตัวอยู่ใต้ผืนดิน พฤติกรรมอันดีงามก็เป็นผลจากการมีจริยธรรมงดงาม กิ่งก้านจะงดงามแข็งแรง รากแก้วก็ต้องงดงามและแข็งแรง ด้วยเช่นเดียวกัน และเมืองที่ดীনนั้น (มีดีนดี) ผลผลิตของมันจะงอกออกมาด้วยอนุมัติแห่งพระเจ้า และเมืองที่ไม่ดีนนั้น ผลผลิตของมันจะไม่ออก นอกจากในสภาพแกร็น

อัลลอฮ์ ﷻ ทรงตรัสว่า

وَالْبَلَدُ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبَثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا
نَكِيزًا كَذَلِكَ نَصْرَفُ الْأَيِّتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾

ความว่า “และเมืองที่ดีนนั้นพืชของมันจะงอกออกมา ด้วยอนุมัติแห่งพระเจ้าของมัน และเมืองที่ไม่ดีนนั้นพืชของมันจะไม่ออกนอกจากในสภาพแกร็น ในทำนองนั้นแหละ เราจะแจกแจงบรรดาโองการทั้งหลายแก่กลุ่มชนที่ชอบคุณ” (อัลอะรอฟ 7: 58)

เด็กและเยาวชนในวัยเรียนเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติ รัฐบาลจึงทุ่มงบประมาณประจำ ปีอย่างมหาศาลให้กับการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลดังกล่าว โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาของชาติ ซึ่งต้องใช้งบประมาณมาก และใช้ระยะเวลาานาน ทั้งนี้ต้องการให้เด็กและเยาวชนมีความเจริญเติบโตในทุกด้าน มีคุณลักษณะพร้อมเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต แต่ก็ยังไม่สามารถสร้างเด็กและเยาวชนในวัยเรียนดังกล่าวให้ได้ดีได้ตามเป้าหมายครบร้อยเปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้เนื่องจากความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยปัจจุบัน อันเนื่องจากการได้รับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามายึดถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตสื่อสารเทคโนโลยีก้าวหน้า เช่นในเรื่องการแต่งกาย ความสัมพันธ์ทางเพศ และอันเป็นการชั่วร้าย ทางกามารมณ์ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของอาชญากรรม ความเสื่อมทรามทางศีลธรรม ปัจจุบันสังคมไทย วัฒนธรรมทางด้านวัตถุเจริญล้ำหน้ามากกว่าวัฒนธรรมทางจิตใจ ฉะนั้นผู้ที่ขาดการอบรมทางด้านจิตใจจึงประกอบอาชญากรรมเพื่อแสวงหาวัตถุอันเป็นสิ่งปรารถนา เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ชีวิตตน คนมีความเห็นแก่ตัวทวีความรุนแรงขึ้น (โกศล วงศ์สวรรค์, สุชีลา ตูลยะเสถียร และสถิต วงศ์สวรรค์, 2546: 18)

ดังนั้น แผนการปฏิรูปบุคคลและ สังคม จึงต้องปลูกฝัง บ่มเพาะที่จิตใจเป็นอันดับแรก อิสลาม จึงมุ่งเน้นที่การขัดเกลาจิตใจเพื่อขจัดความสกปรกขุ่นมัว อันเป็นจุดกำเนิดของพฤติกรรมที่ไม่ดีงามทั้งหลาย

อัลลอฮ์ سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبِّيَ الْأَعْلَى ทรงตรัสว่า

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّن بَيْن يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ
سُوْءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُ وَمَا لَهُمْ مِّن دُونِهِ مِنْ وَالٍ ﴿١١﴾

ความว่า “สำหรับเขามีมะลาอิกะฮ์ผู้เฝ้าติดตามทั้งข้างหน้าและข้างหลังเขา รักษาเขาตามพระบัญชาของอัล ลอฮ์ แท้จริงอัลลอฮ์จะมีทรงเปลี่ยนแปลงสภาพของชนกลุ่มใด จนกว่าพวกเขา จะเปลี่ยนแปลงสภาพของพวกเขาเอง และเมื่ออัลลอฮ์ทรงปรารถนาความทุกข์แก่ชนกลุ่มใดก็จะมีผู้ตอบโต้พระองค์ และสำหรับพวกเขาไม่มีผู้ช่วยเหลือนอกจากพระองค์” (อีรเราะฮ์ 13 : 11)

ในสภาวะโลกยุคโลกาภิวัตน์มีความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่าง รวดเร็ว อีกทั้งพัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมถึง การพัฒนาการระบบข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารในยุคโลกไร้พรมแดน มนุษย์สามารถรับรู้ ข้อมูลข่าวสารได้จากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ วีซีดี ตลอดจนการค้นหาข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตรวมไปถึงการแพร่ระบาดของวัฒนธรรมต่างชาติที่เข้ามาสู่ประเทศไทย ทำให้นักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติได้รับรู้และนำไปปฏิบัติโดยไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิดทำให้เกิดพฤติกรรมกระบวนกรเลียนแบบจนทำให้เกิดปัญหาการขาดคุณธรรม มจริยธรรม และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมามากมาย และยังพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มุ่งเน้นการเรียนเพื่อสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาโดยไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญ เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม จึงทำให้เกิดปัญหาด้านสังคม ดังนั้นสิ่งที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก ก็คือต้องเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ แต่คนจะมีคุณภาพได้นั้นก็ต้องมีคุณธรรมจริยธรรม ในการครองตนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ในสภาพปัจจุบันรัฐบาลและ หน่วยงานทางการศึกษาได้พยายามหาแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ให้มีทั้งความรู้คู่กับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะทำให้คนไทยเป็นคนอย่างสมบูรณ์ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ , 2540: 25) ได้กำหนดในมาตรา 81 ว่าให้จัดการศึกษาให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมโดยให้ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม เสริมสร้างความรู้และ

ปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัย ในศิลปวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ และวัฒนธรรมของชาติ และมาตรา 73 รัฐจะต้องให้ความอุปถัมภ์คุ้มครองพระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่ง สราวุธ จิตบุญมี (2543:1) ได้กล่าวว่า ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นค่านิยมสู่วัตถุ ทำให้มนุษย์เห็นแก่ตัวมากขึ้นทุกวัน ทำให้มนุษย์ละทิ้งความรับผิดชอบธรรม ความผิดเรื่องคุณธรรมเป็นเรื่องธรรมดา ที่ปุถุชนสามารถทำได้ หากปล่อยให้สภาพเช่นนี้ยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำย่อมทำความเสื่อมโทรมมาสู่สังคมและระบบจะเป็นปัญหาที่ยากยิ่งต่อการแก้ไขในอนาคต

หากมองในด้านหลักศรัทธา แล้ว จริยธรรมนับว่ามีความสำคัญอย่างมาก เพราะอิสลามได้โยงความสำคัญระหว่างการศรัทธาและการมีจริยธรรมไว้อย่างแน่นแฟ้น ดังปรากฏในวจนะศาสดาเมื่อท่านถูกถามว่า ผู้ศรัทธาใดที่ถือว่าเป็นผู้มีศรัทธาสูงสุด ? ท่านตอบว่า “คือผู้มีจริยธรรมดีงามที่สุด”

ดังนั้นในการจัดการศึกษา นอกจากจะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ด้านวิชาการแล้ว จึงควรปลูกฝังจริยธรรมให้กับผู้เรียน เพื่อให้ประพฤติดีด้วย ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ(2540: มปป) ความตอนหนึ่งว่า “นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกันไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนที่มีคุณภาพ คือ ทั้งเก่งทั้งดีมาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ความเก่ง เป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อประคับประคองหนุนความเก่งให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกที่อำนวยผลเป็นประโยชน์อันพึงประสงค์ ”

นอกจากนั้นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและจากทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 ได้กำหนดหลักการในการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของสถานศึกษา ในการพัฒนาจิตใจคนโดยมีหลักการในการพัฒนาจิตใจคนให้ มีวิสัยทัศน์ เป็นคนเก่ง คนดีและ มีความสุขไว้อย่างชัดเจน (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2540: 8) ถวิล อรัญเวศ (2534: 2) กล่าวว่า ปัจจุบันสังคมไทยหรือแม้กระทั่งสังคมโลกกำลังประสบปัญหาทางด้านสังคมเพราะคนในชาติห่างเหินจากศีลธรรม คนที่มีการศึกษาดิแทนที่จะเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม กลับมีความเห็นแก่ตัวมากขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้ เพราะ

ระบบการศึกษายังไม่สามารถพัฒนาจิตใจของผู้เรียนให้เป็นคนดีได้ หลักธรรมคำสอนเป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการศึกษาของคนในชาติ ทั้งด้านความรู้และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้ดียิ่งขึ้นไป

คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนเป็นนโยบายและเป้าหมายสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้พลเมืองของชาติ ให้มีคุณภาพ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนวิธีที่เชื่อว่าเป็นที่ดีที่สุด คือ การให้ได้เห็นตัวอย่างที่ดี จากบุคคลใกล้ชิด ในครอบครัวหรือโรงเรียนครูผู้สอนจึงมีความสำคัญต่อนักเรียน การส่งเสริมให้ครูมีความประพฤติ ด้านคุณธรรมจริยธรรมจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม(อำนาจ อุเทศ, 2531:2)

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษามี ผลต่อการดำเนินจัดการเรียนการสอนบ่มเพาะเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาให้เป็นคนดี มีคุณธรรม เพราะผู้บริหารมีบทบาทหลัก 3 ประการ คือ ประการแรก บทบาทเชิงสัมพันธ์บุคคล ซึ่งทำให้ผู้บริหารมีลักษณะเป็น “ ศูนย์รวมอำนาจ ” ภายในสถานศึกษา เป็นศูนย์รวมการออกคำสั่ง งานต่างๆ จะกระจายออกไปทั่วองค์กร ประการที่สอง บทบาทเชิงสารสนเทศ หมายถึงมีข้อมูลเรื่องต่าง ๆ ครบถ้วน สามารถนำมาใช้ในการประมวล ข่าวสารนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ทันที และประการที่สาม บทบาทการตัดสินใจ คือ ผู้บริหารต้องเลือกทางที่ดีที่สุดในการดำเนิน การงาน (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2546 : 6) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาจึงต้องใช้วิธีการให้การศึกษาด้านวิชาการพร้อมนาคุณธรรมจริยธรรมบูรณาการกับกระบวนการเรียนการสอนโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้กระบวนการบริหารที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนใน สถานศึกษาวิธีการและหลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในสถานศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้บัญญัติการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนใน หมวด 1 มาตรา 6 ในบททั่วไป มีความว่า “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา , 2543 : 11)

เป้าหมายการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนได้กำหนดในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2546 หมวด 1 ข้อ 2 มีความว่า“ให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายพอใจผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาจากสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด” และปัจจุบันมีการตั้งองค์การมหาชนตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้นเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา คือ สำนักงาน

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณ ภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยมีเป้าหมาย สร้างเกณฑ์ มาตรฐาน และเพื่อการประเมินสถานศึกษา มีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คือมาตรฐานด้านผู้เรียนกำหนดไว้ว่าผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ (สำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548: 20)

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม มนักรเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พบว่า 1.บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเป็นแบบอย่างและด้านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับ มาก และส่วนด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการจัดกิจกรรมและด้านการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลอยู่ใน ระดับปานกลาง 2.บทบาทของผู้บริหารจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและร ายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P \leq .05$) 3.บทบาทของผู้บริหารจำแนกตามระยะเวลาของผู้บริหารที่ ปฏิบัติงานใน โรงเรียนปัจจุบันไม่แตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า การ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนมีความสำคัญมาก ผู้บริหารจึงต้องมี บทบาทอย่างมากในเรื่องนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็ได้บัญญัติการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนว่า “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข” (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543 : 11)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ ผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดนโยบาย 2) ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง 3) ด้านการอบรมสั่งสอน 4) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน 5) ด้านการจัดอาคารสถานที่ 6) ด้านการสัมพันธ์ชุมชน เพื่อเป็น แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ตามตัวแปร ดังต่อไปนี้ คือ วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสบการณ์ในการบริหารและขนาดของสถานศึกษา

2.3 เพื่อประมวลข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

คำถามการวิจัย

1.บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีอยู่ในระดับใด

2.บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้บริหาร ประสิทธิภาพในการบริหาร และขนาดของสถานศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

3.แนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานีเป็นอย่างไร

3.กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน (มนัส สานาอะนะ,2550; ธิดาจิตต์ ทองขาว,2548) ดังต่อไปนี้ คือ

1. ด้านการกำหนดนโยบาย
2. ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง
3. ด้านการอบรมสั่งสอน
4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
5. ด้านการจัดอาคารสถานที่
6. ด้านการสัมพันธ์ชุมชน

ตัวแปรต้น

1. วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร
2. ประสิทธิภาพในการบริหาร
3. ขนาดของสถานศึกษา

ตัวแปรตาม

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ

1. ด้านการกำหนดนโยบาย
2. ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง
3. ด้านการอบรมสั่งสอน
4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
5. ด้านการจัดอาคารสถานที่
6. ด้านการสัมพันธ์ชุมชน

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

4.ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน
ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี โดยมีขอบเขต
การวิจัย ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของ
ผู้เรียนใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6
ด้าน คือ

ด้านการกำหนดนโยบาย

ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง

ด้านการอบรมสั่งสอน

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน

ด้านการจัดอาคารสถานที่

ด้านการสัมพันธ์ชุมชน

4.2 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี จำนวน 130 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

4.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

1.วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร

- ระดับปริญญาตรี และ
- ระดับปริญญาโทขึ้นไป

2. ประสบการณ์ในการบริหาร

- ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาหรือ รักษาการใน
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษารวมกันไม่ถึง 10 ปี และ
- ผู้บริหารที่มีประสบการณ์หรือรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษารวมกัน
10 ปี ขึ้นไป

3. ขนาดของสถานศึกษา

- สถานศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน
- สถานศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501 – 1,500 คน
- สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

4.3.2 ตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ใน 6 ด้าน คือ

1. ด้านการกำหนดนโยบาย
2. ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง
3. ด้านการอบรมสั่งสอน
4. ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
5. ด้านการจัดอาคารสถานที่
6. ด้านการสัมพันธ์ชุมชน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกและการปฏิบัติที่มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม การทำคุณงามความดีของผู้บริหารสถานศึกษาที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม โดยการสนับสนุนบุคลากรในสถานศึกษาให้มีการดำเนินการเสริมสร้างความรู้สึกรักการปฏิบัติ ที่ดี เป็นผลให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งผู้บริหารมีบทบาท ใน 6 ด้าน คือ

5.1.1 ด้านการกำหนดนโยบาย หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดวัตถุประสงค์ หลักการ เป้าหมาย แผนงาน แนวปฏิบัติตลอดจนวิธีดำเนินงานเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมเพื่อให้กระบวนการ ให้การศึกษาด้านคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ และสามารถพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้และการประพฤติที่ดีควบคู่กันได้แก่ การกำหนดให้บุคลากรในสถานศึกษาทุกคนปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี และให้มีระบบการดูแล การอบรมควบคุม กำกับ ความประพฤติของนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมติดตัวตลอดไป

5.1.2 ด้านการประพฤติเป็นแบบอย่าง หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการประพฤติการปฏิบัติและการแสดงออกในลักษณะที่ดีงามมีคุณธรรมจริยธรรม โดยให้นักเรียนและผู้พบเห็นได้นำ ไปเป็นตัวอย่างและยึดเป็นแนวปฏิบัติ เช่น การให้สละม การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะ การมีความอดทน(ซอบร) การพูดจาที่สุภาพเรียบร้อย การช่วยเหลือผู้อื่น การ

ช่วยเหลือกิจกรรมทางสังคมอยู่เสมอ การยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น การตรงต่อเวลา การวางตัวเหมาะสมไม่ถือตัว การละเว้นอบายมุขทุกชนิด

5.1.3 ด้านการอบรมสั่งสอน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการมอบหมายและสนับสนุนส่งเสริมดำเนินการให้มีการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน การอบรมนักเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การติดตามและการประเมินผล ได้แก่ การสนับสนุน ส่งเสริมดำเนินการอบรม หรือเข้าค่ายที่สอดแทรก คุณธรรม เพื่อให้เด็กเกิดจริยธรรมในตนเอง การจัดประเมินผลด้านคุณธรรมเป็นการเฉพาะโดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนปฏิบัติเป็นหลัก ทั้งนี้จะได้เปลี่ยนพฤติกรรมให้นักเรียนทำดีเป็นกิจนิสัย

5.1.4 ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการมอบหมายและสนับสนุนส่งเสริมให้ครู ได้จัดทำแผนงาน โครงการ ประสานงาน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งในและนอกสถานศึกษาให้มีการปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม เสริมบทเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม เป็นกิจกรรมที่นักเรียนคิดค้นและจัดทำเองโดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ที่สามารถให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิด การทำ การประเมินผลด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านจริยธรรม

5.1.5 ด้านการจัดอาคารสถานที่ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน และการปฏิบัติกิจกรรม หรือจัดมุมส่งเสริมกิจกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

5.1.6 ด้านการสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การขอความร่วมมือ ขอคำปรึกษา หรือการเชิญคนในชุมชน มาร่วมเป็นคณะกรรมการในการประชุมวางแผนการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ร่วมมือในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการให้ใช้สถานที่ หรือเชิญเป็นวิทยากรเพื่อมาให้ความรู้กับนักเรียน เป็นต้น

5.2 คุณธรรม จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติ ด้านคุณงามความดีที่มีการกระทำจนเป็นลักษณะนิสัย การส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกรักใคร่ในจิตใจที่ถูกต้องทั้งแก่ตนเองและสังคม ซึ่งพฤติกรรมการประพฤตินั้นๆ จะสอดคล้องตามหลักศาสนาอิสลาม

5.3 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตาม มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ประเภทศาสนาควบคู่สามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ หรือผู้อำนวยการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

5.5 ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ตามหลักเกณฑ์แบ่งประเภทสถานศึกษา ของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ , 2551)

5.5.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน

5.5.2 สถานศึกษาขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 501 – 1,500 คน

5.5.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป

5.6 วุฒิการศึกษาของผู้บริหาร หมายถึง ระดับการศึกษาของผู้ บริหารสถานศึกษาที่จบ การศึกษาระดับปริญญาตรี และจบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป

5.7 ประสบการณ์ในการบริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหาร สถานศึกษาหรือราชการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษารวมกันไม่ถึง 10 ปี และผู้บริหารที่มี ประสบการณ์หรือราชการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษารวมกัน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ทราบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม

6.2 ได้ทราบความแตกต่างบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

6.3 ได้ทราบแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม

6.4 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบายการปฏิบัติของผู้บริหารใน การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม